

ՀՀ բնապահպանության նախարարություն

*Empowered lives.
Resilient nations.*

ՀՀ Երկամյա առաջընթացի առաջին զեկույցի արդյունքները INDC-ի դրույթների ներքո

ՄԱԶԾ-ԳԷՖ Ծրագիր

Տիգրան Մեկոյան
14.02.2016

**ՄԱԿ-Ի «ԿԼԻՄԱՅԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ»
ՇՐՋԱՆԱԿԱՅԻՆ ԿՈՆՎԵՆՑԻԱՅԻ ՆԵՐՔՈ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՄԱԿԱՐԴԱԿՈՎ
ՍԱՀՄԱՆՎԱԾ ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ
ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ/ ՆԵՐԴՐՈՒՄ» INDC**

հավանություն է տրվել
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՆԻՍՏԻ
10 սեպտեմբերի 2015 թվականի N 41 ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅԱՄԲ

Հայաստանի Հանրապետությունը ՄԱԿ-ի «Կլիմայի փոփոխության մասին» շրջանակային կոնվենցիան (այսուհետ՝ ԿՓՇԿ) վավերացրել է 1993 թվականի մայիսին, հանդես գալով որպես այդ կոնվենցիայի հավելված 1-ում չընդգրկված զարգացող Կողմ երկրի կարգավիճակում:

2002 թվականի դեկտեմբերին Հայաստանի Հանրապետությունը վավերացրել է ԿՓՇԿ Կիոտոյի արձանագրությունը:

Ազգային մակարդակով սահմանված նախատեսվող գործողությունների/ներդրման հիմքում դրված սկզբունքները

1. ՋԳ գլոբալ արտանետումների սահմանափակում, որ մթնոլորտի գլոբալ ջերմաստիճանի բարձրացումը չգերազանցի 2 աստիճանը
2. Արդարության սկզբունքը կլիմայական համակարգի վրա մարդկանց ներգործության իրավահավասարությունը
3. Էկոհամակարգային մոտեցում, մեղմման և հարմարվողակության գործողություններում միատեղված գործողություններ
4. ՀՀ պատրաստ է ստանձնել ՋԳ արտանետումների չափ սահմանափակման որոշակի քանակական ներդրում համարժեք աջակցության դեպքում
5. «Կանաչ էկոնոմիկայի» սկզբունքները, ՀՀ սոցիալական ու տնտեսական զարգացման նպատակների հետ համատեղելիությունը

Կիրառված հասկացությունները

ՋԳ արտանետման սահմանափակող ծավալ՝ այն գլոբալ գումարային արտանետման քանակն է, որը թույլ է տալիս գլոբալ մթնոլորտի միջին ջերմաստիճանի բարձրացումը սահմանափակել 2°C վրա:
Ըստ «IPCC-ի 2015թ.-ի գնահատման զեկույցի» այդ ծավալը հավասար է 1,000 գիգատոննա (Գտ) կամ 1,000,000 (հազար Գգ):
2015-2050թթ. համար տարեկան 28,571 (հազար Գգ):

ՋԳ չեզոք արտանետումների ծավալ՝ այն գլոբալ տարեկան արտանետման քանակն է, որը կարող է ամբողջությամբ կլանվել Երկրի էկոհամակարգի կողմից (օվկիանոսի, ցամաքային բուսականության, հողածածկույթի) ու անվերադարձ կուտակվել այդ էկոհամակարգում, այն կազմում է մոտ 11 (Գտ) կամ 11,000 (հազար Գգ)

$$28,571 / 11,000 = 2.6$$

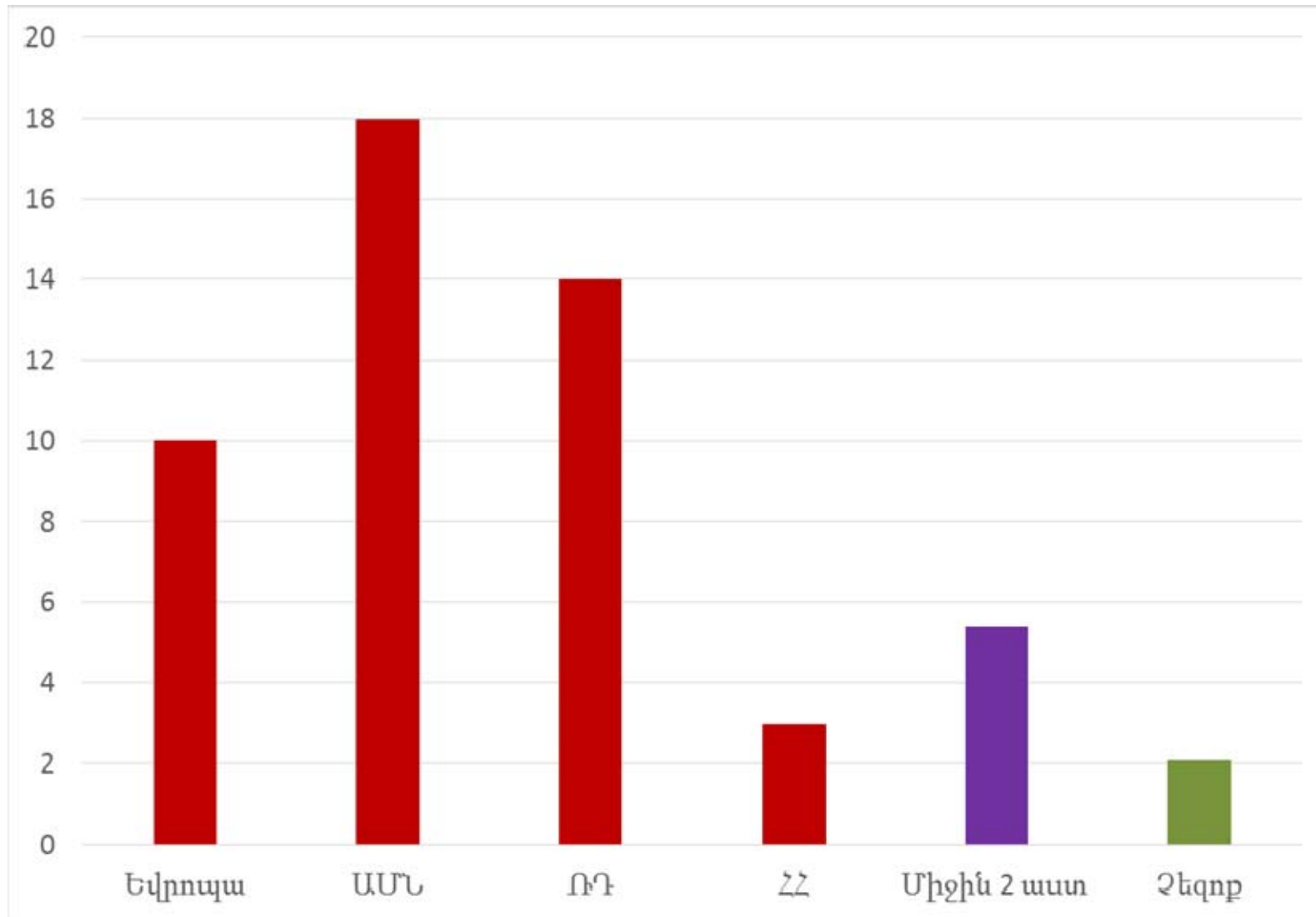
Հաշվարկման հիմքերը

1. ՋԳ սահմանափակման քանակական ցուցանիշները հաշվարկել ըստ Երկիր մոլորակի մեկ մարդուն հասանելիք քանակի
2. Երկրի մոլորակի բնակչության համար հաշվարկային տարեթիվն ընդունել անփոփոխ՝ 1990 թվականը, իսկ բնակչության թիվը՝ 5,300 միլիոն մարդ (ՀՀ բնակչությունը՝ 3.35 միլիոն մարդ)
3. Աշխարհի մակարդակով մեկ շնչին բաժին ընկնող՝ արտանետման սահմանափակման ծավալը հավասար է
 $1,000,000$ մլն տոննա / $5,300$ միլիոն մարդ = 189 տ/մարդ (35 տարի)
 189 տ/մարդ / 35 (տարի) = 5.4 տ/մարդ (1 տարի)
4. ՀՀ քանակական գումարային ներդրումը սահմանել՝
 5.4 տ/մարդ (1 տարի) * 3.35 միլիոն մարդ = 18.09 մլն տոննա (1 տարի)
 18.09 մլն տոննա/տարի * 35 տարի = 633.15 մլն տոննա (35 տարի)
5. Էկոհամակարգային մոտեցման տեսակետից ՋԳ չեզոք արտանետումները՝
 $11,000$ (մլն տոննա) / $5,300$ միլիոն մարդ = $2,07$ տ/մարդ (1 տարի)

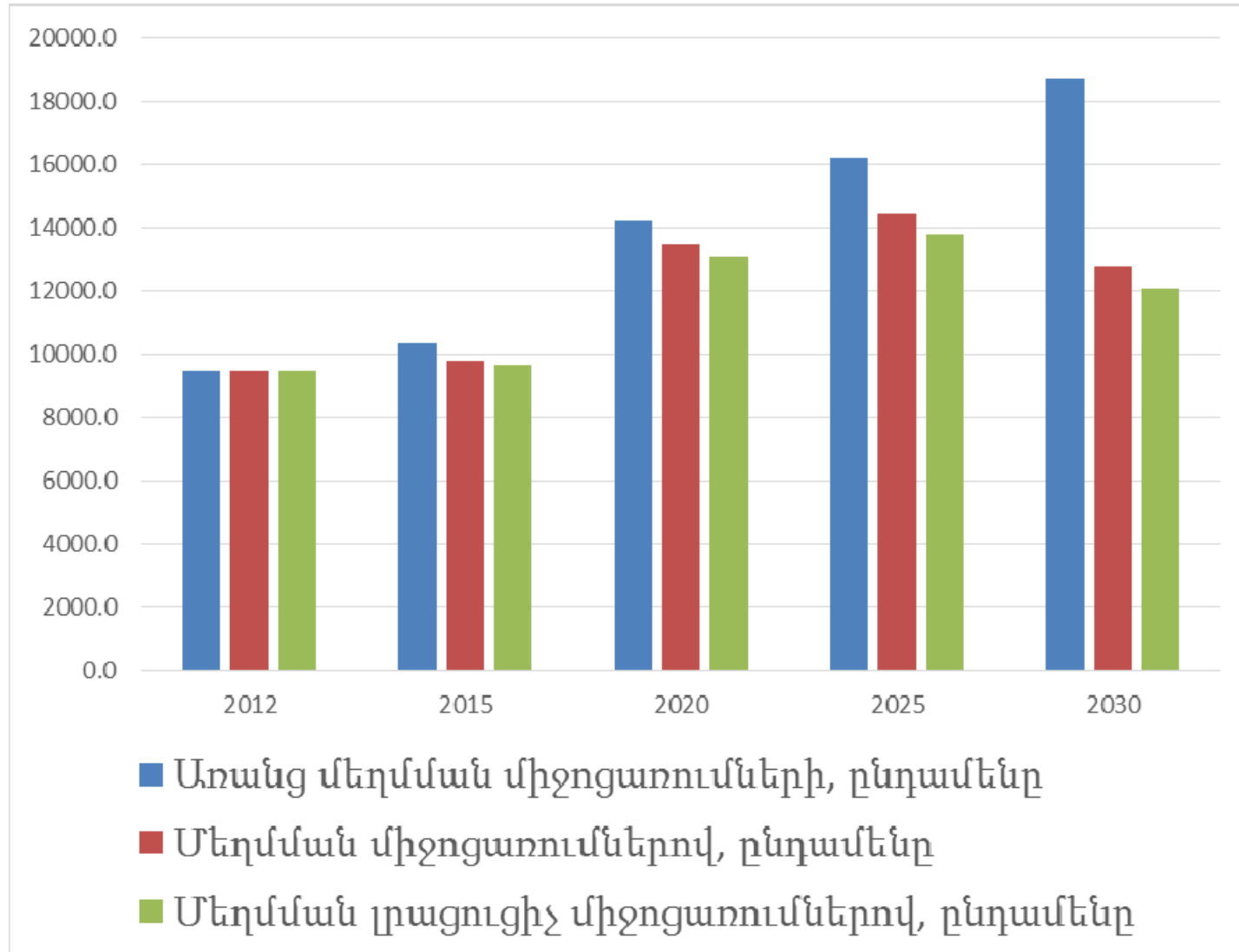
Ամփոփ աղյուսակ

	Երկիր մուրակ	ՀՀ
տ/մարդ (տարի)	5.4	
մլն տոննա/տարի	28,571	18
մլն. տոննա/(35 տարի)	1,000,000	633
Չեզոք տ/մարդ (տարի)	2.07	

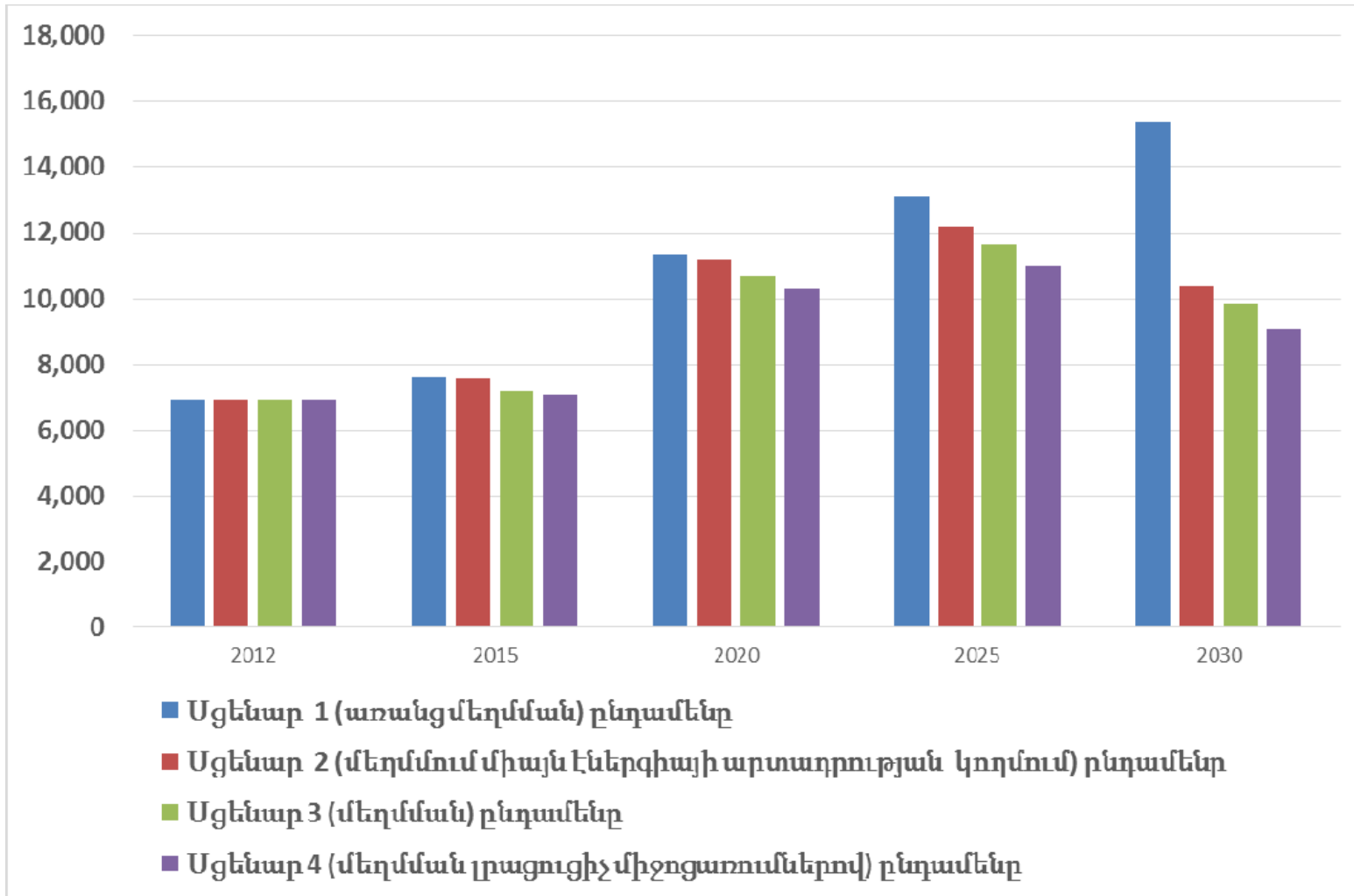
Մեկ շնչին բաժին ընկնող, փաստացի և չեզոք արտանետման ծավալը (տ/մարդ)

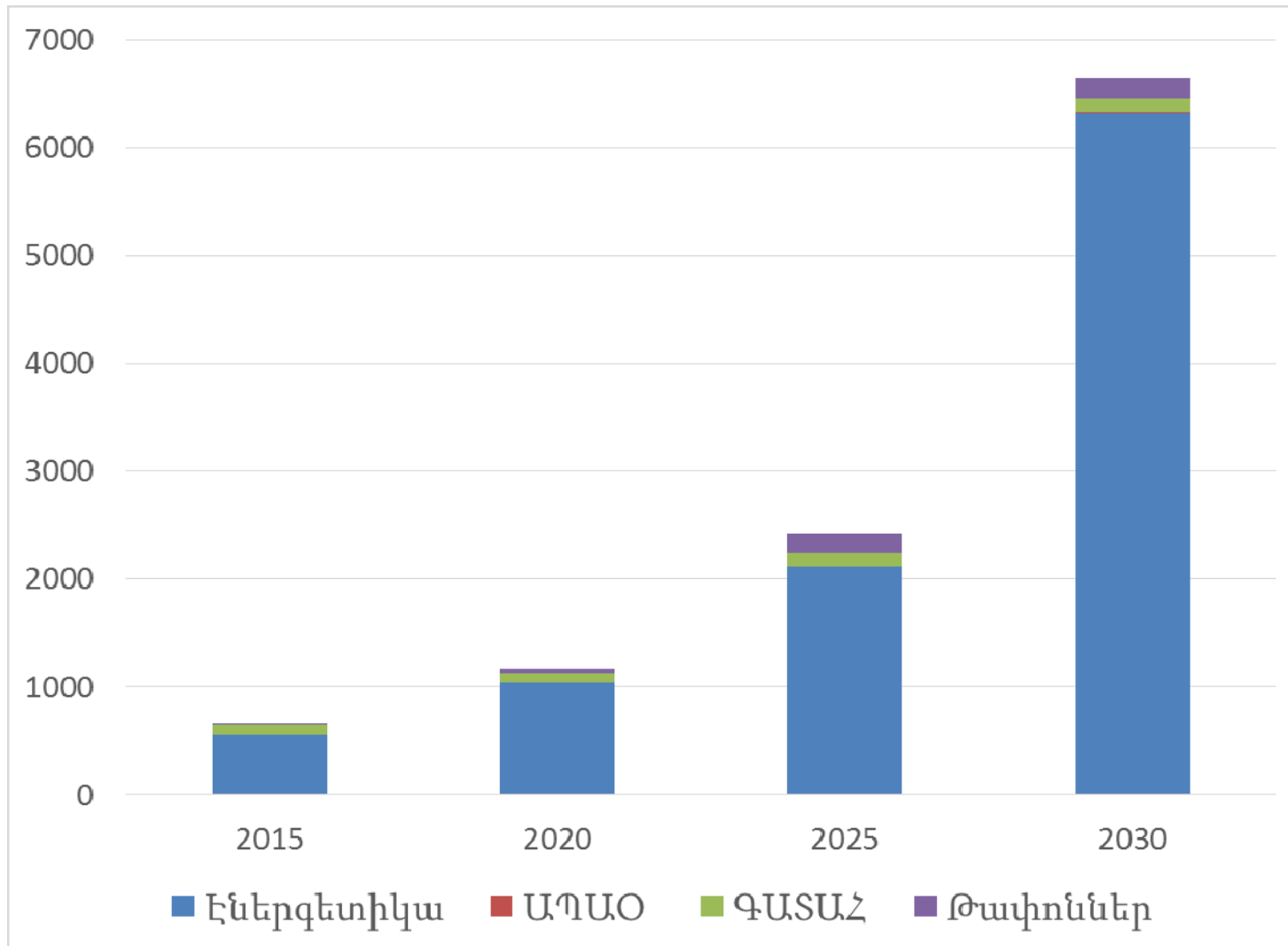
Ջերմոցային գազերի արտանետումների կանխատեսումները, Գգ CO2 համ.

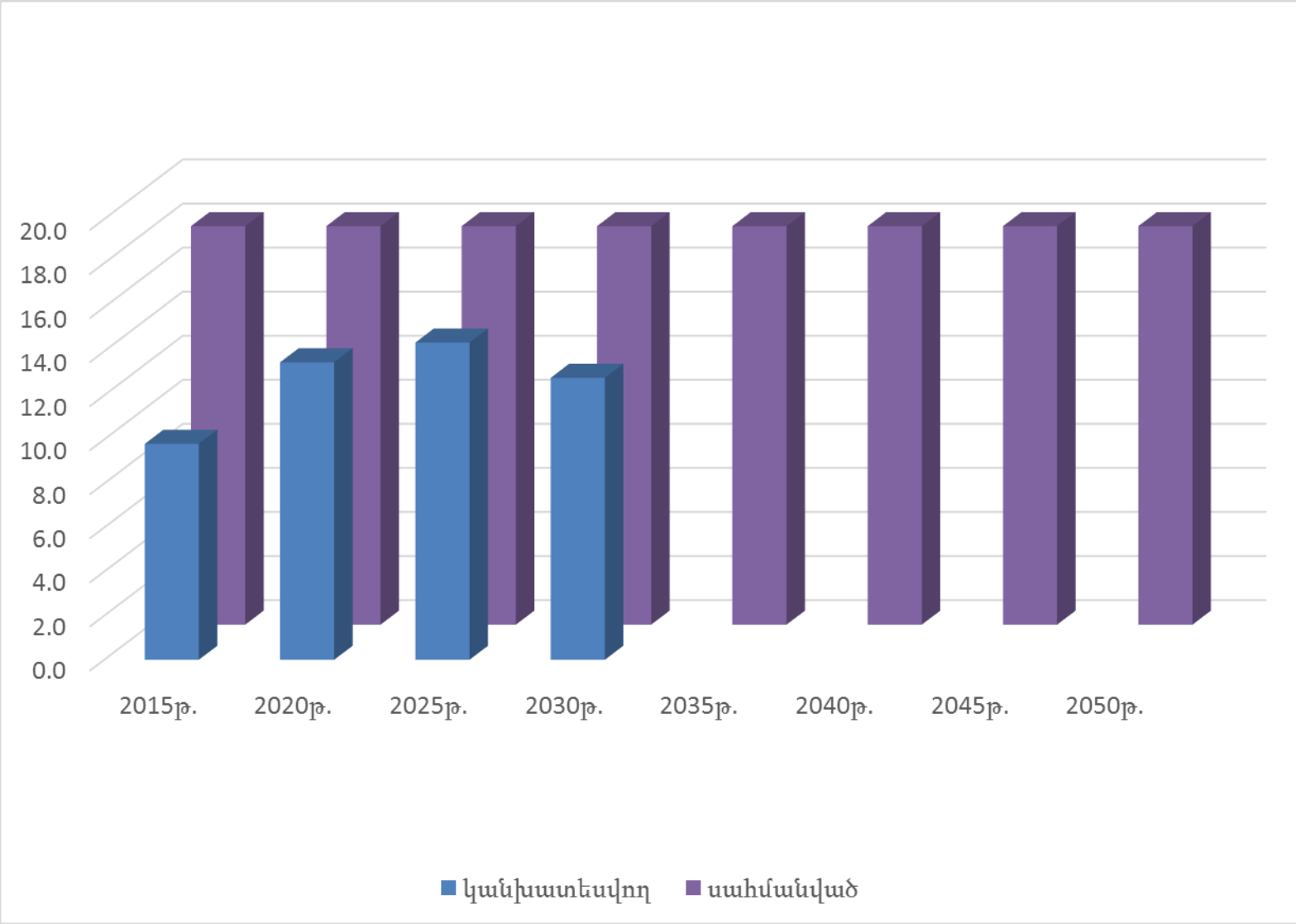
Էներգետիկա սեկտորում ջերմոցային գազերի արտանետումների կանխատեսումներ, Գգ CO₂ համ.

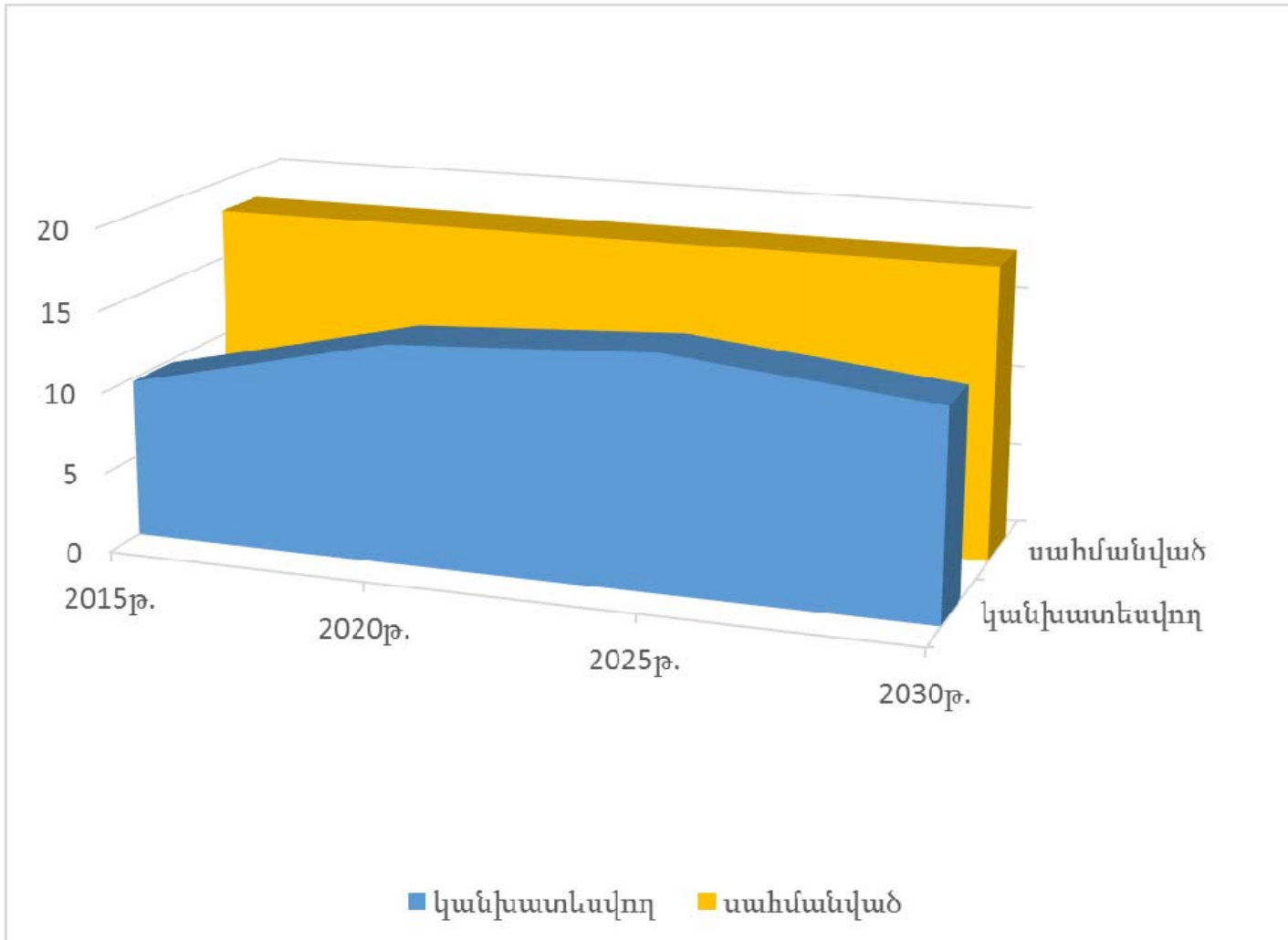
Մեղման ներուժն ըստ սեկտորների, 2015 - 2030 թթ., Գգ CO2 համ.

ՀՀ 2015-2050թթ. գումարային արտանետումների քվոտան
և կանխատեսվող արտանետումները ըստ
ՀՀ Երկամյա առաջընթացի առաջին զեկույցի (մլն.տ)

ՀՀ 2015-2030թթ. գումարային արտանետումների քվոտան
 և կանխատեսվող արտանետումները ըստ ՀՀ Երկամյա
 առաջընթացի առաջին զեկույցի (մլն.տ)

271.35-198.75=72.6 մլն.տ

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

Էլ.փոստ՝ tigran.sekoyan@nature.am

Վեբկայք՝ www.nature-ic.am